

VOTIEFMIS **“HEILIGE MARIA, KONINGIN EN MOEDER VAN BARMHARTIGHEID”**

INLEIDING

Het opschrift van dit misformulier omvat twee titels die dikwijls aan de heilige Maagd worden toegekend, beide zeer aantrekkelijk en dierbaar aan de gelovigen: ‘koningin van barmhartigheid’ en ‘moeder van barmhartigheid’.

Met de titel ‘koningin van barmhartigheid’ (vgl. *antifoon bij de intrede, collecta-gebed 2, alleluia*) wordt Maria geprezen om haar mildheid, haar vrijgevigheid en haar waardigheid. Immers, in de hemel opgenomen, vervult zij daar de rol van koningin Ester (vgl. *eerste lezing: Est. 4, 17*) die bij haar Zoon ‘zonder ophouden... ten beste spreekt’ (*prefatie*) voor het heil van het volk dat in ellende en gevaar met vertrouwen zijn toevlucht tot haar neemt. Daarom is de heilige Maagd ‘een milde koningin’ (*prefatie, vgl. gebed na de communie*), want zij heeft ‘op bijzondere wijze / Gods barmhartigheid ondervonden,’ en ‘aanvaardt allen die tot haar hun toevlucht nemen’ (*prefatie; vgl. gebed na de communie*). Terecht wordt zij begroet als de ‘troost voor wie boete doet, / en hoop voor wie in nood verkeert’ (*antifoon bij de intrede*).

De titel ‘moeder van barmhartigheid’ (vgl. *collectagebed 1, gebed over de gaven, prefatie*), die de heilige Odo (+ 942), abt van Cluny, voor het eerst aan de heilige Maagd zou hebben gegeven (vgl. *Vita Odonis 1, 9: PL 133, 47*), eert Maria terecht, omdat zij ons Jezus Christus heeft geschonken, de zichtbaar geworden barmhartigheid van de onzichtbaar medelijdende God, ofwel omdat zij, vol genade en medelijden, de geestelijke moeder van de gelovigen is. De heilige Maagd ‘heet “moeder van barmhartigheid”, dat wil zeggen: de meest barmhartige, de meest milde moeder, de tederste moeder, de liefderijkste’, zo zegt de heilige Laurentius van Brindisi (+ 1619) (*Mariale, tweede preek over het Salve Regina, III: Opera omnia I, Uitgeverij van het seminarie, Padua, 1928, blz. 391*). Immers, nu de moeder van Jezus in de hemel is opgenomen, brengt zij de noden van de gelovigen onder de aandacht van haar Zoon, zoals zij tijdens zijn verblijf op aarde op Hem een beroep deed voor het bruidspaar te Kana (vgl. *Evangelië: Joh. 2, 1 - 11*).

In dit misformulier wordt de heilige Maagd ook geëerd als:

- de profetes die de barmhartigheid van God verheerlijkt (vgl. *Evangelië: Lc. 1, 39 - 55*); immers, in de lofzang roemt zij tweemaal Gods barmhartigheid: ‘zijn barmhartig geldt van geslacht tot geslacht / voor hen die Hem vrezen’; en ‘zijn dienaar Israël is Hij te hulp gekomen / gedachtig zijn barmhartigheid’ (*Lc. 1, 50. 54; vgl. antifoon 2 bij de communie*). Vandaar wensen de gelovigen ‘samen met de heilige Maagd / steeds weer Gods barmhartigheid (te) verheerlijken’ (*gebed na de communie*);
- een vrouw die Gods barmhartigheid op een bijzondere wijze heeft ondervonden: ‘zij is de milde koningin. / Omdat zij op bijzondere wijze / de barmhartigheid (van God) heeft ondervonden, / ... verhoort zij ieder / die in ellende een beroep op haar doet’ (*prefatie*). Deze woorden van de prefatie lijken een weerklank van wat paus Johannes Paulus II over de heilige Maagd heeft gezegd: ‘op een absoluut bijzondere en uitzonderlijke wijze - zoals niemand anders - heeft Maria barmhartigheid gekend... en op een uitzonderlijke manier heeft zij barmhartigheid ondervonden’ (*Encycl. Dives in misericordia, nr. 9: AAS 72 (1980), blz. 1208. 1209*).

(Verzameling misformulieren ter ere van de H. Maagd Maria, Den Bosch, 2005, nr. 39, p. 197)